

Rättsfall från kammarrätterna

Värdeminskning av skog utan samband med avyttring av marken

Besvär av hemmansägaren F angående inkomsttaxering år 1969. — F ägde en jordbruksfastighet A, som han köpt 1957. I november 1967 köpte han jordbruksfastigheten B. På båda registerfastigheterna bedrev F skogsbruk. — I självdeklarationen beräknade F nettointäkten av de båda jordbruksfastigheterna på gemensam jordbruksbilaga. Under förmälan att allra största delen av redovisade intäkter av skogsbruk härrörde från den senast köpta fastigheten yrkade han avdrag för värdeminskning av skog med 16 820 kr genom separata värdeminskningsuträkningar för de båda registerfastigheterna.

KR beräknade värdeminskningsavdraget gemensamt för de båda fastigheterna, eftersom de under beskattningsåret kunde anses ha brukats såsom en förvaltningsenhet och medgav avdrag med 8 463 kr. — Vid KR:s beräkning av värdeminskningsavdraget medgavs avdrag för den sammanlagda virkesförrådsminskning som ägt rum på de båda fastigheterna i förhållande till dessas totala ingående virkesförråd respektive ingångsvärden. Vid denna beräkning hade KR reducerat ingående virkesförrådet på A med hänsyn till att F vid 1964 års taxering medgivit värdeminskningsavdrag efter avverkning i samband med upplåtelse för all framtid av visst område. Vid beräkningen av tillväxt och avverkning på A efter tidpunkten för upplåtelsen hade däremot tillväxt och avverkning på området inte beaktats. KR hade vidare reducerat ingående virkesförrådet på fastigheten B med hänsyn till ett vid 1968 års taxering medgivet avdrag för värdeminskning av skog på denna fastighet. (KR i Sthlm/Sundsvall 30.10.1972.)

Anm.: Se RN I 1967 nr 5:3 samt Björne, H: Beskattning av inkomst av skogsbruk 3 uppl s 57 ff och Jansson, Helmer: Skogsbrukets beskattning s 84 ff. Se vidare RÅ 1962:695, RÅ 1963:264, RÅ 1966:105.

Utbyte av diskmaskin i jordbruk

Besvär av hemmansägaren H angående inkomsttaxering. — H erhöll avdrag för kostnader för utbyte av diskmaskin, då såvitt utredningen visade, diskmaskinen måste anses utgöra tillbehör till bostadsbyggnad. Diskmaskinen var inbyggd i köket. (KR i Sthlm 14.12.1972.)

Anm.: Se Westerlind: Vad som är fast egendom s 107 f och Geijer—Rosenkvist—Sterners del I s 156. Se även RÅ 1971:1820 och 1972:72. (Skattentytt 1972 s 427 och 515).

Fråga om proportionering av fastighets anskaffningsvärde för markvärde vid övergång till nya regler om byggnadsavskrivning

Besvär av disponenten G angående inkomsttaxering år 1970. — G ägde hälften av en hyresfastighet som förvärvats 1962 för 2 650 000 kr. G yrkade att den del

av byggnadens anskaffningsvärde som — efter proportionering med hänsyn till markvärdet och efter avdrag för värdet av maskinell utrustning (140 000 kr) — beräknats till 2 127 600 kr skulle läggas till grund för värdeminskingsavdrag. LSR medgav avdrag för värdeminskning av byggnaden på grundval av taxerade byggnadsvärdet 2 140 000 kr. Avdrag medgavs med 1,5 % av 2 140 000 — 140 800 kr.

KR ansåg att proportionering av anskaffningsvärdet ej kunde — såsom G yrkat — ske enligt punkt 4 a) övergångsbestämmelserna till SFS 1969:363, då fastigheten anskaffats före 1965. Däremot ansågs det vid beskattningsårets ingång gällande taxerade byggnadsvärdet 2 140 000 kr kunna enligt punkt 4 c) övergångsbestämmelserna användas som ingångsvärde. Detta värde minskat med 140 800 kr fördelades mellan rörelsedelen på vilken värdeminskingsavdrag medgavs efter 2,5 % och övriga delen. På resterande byggnadsvärde medgavs avdrag för värdeminskning efter 1,5 %. (KR i Sthlm 11.12.1972.)

Hyresrätt till såld butiklokal privat egendom eller rörelsetillgång? Försäljningslikviden skattepliktig?

Besvär av fru L angående inkomsttaxering år 1969. — Fru L hade bedrivit rörelse i handelsbolag med sin man. Rörelsen hade tidigare bedrivits av hennes svärmoder och, sedan denna avlidit 1955, av mannen. Under 1962 bildade makarna L ett handelsbolag som fortsatte rörelsen. Genom arvskifte år 1957 efter svärmodern tillskiftades mannen L rörelsen med alla därtill hörande tillgångar. Under 1958 överfördes det i svärmoderns namn tecknade hyreskontraktet för den butiklokal i vilken rörelsen bedrivits på fru L. Hon gjorde i målet gällande att hon alltsedan dess personligen innehaft hyresrätten i fråga. Genom avtal 1967 sålde hon hyresrätten till butiklokalen med däri befintliga inventarier och inredning för 100 000 kr. — PN upptog beloppet till beskattning såsom utgörande för fru L skattepliktig intäkt av rörelse. — Fru L yrkade undanröjande av beskattningen då hyresrätten enligt hennes mening utgjort hennes privata egendom.

KR yttrade: Handlingarna ger icke vid handen annat än att, när fru L genom avtal under 1967 till annan överlät ifrågavarande hyresrätt till butiklokal med de inventarier och den inredning som fanns i butiken, hyresrätten — oaktat hennes förvärv därav 1958 — utgjorde tillgång i den rörelse som hon bedrev i handelsbolag med sin man. — Den ersättning för hyresrätten om 100 000 kr som fru L enligt egen uppgift erhållit under beskattningsåret har alltså rätteligen upptagits till beskattning såsom skattepliktig intäkt av rörelse för henne med rätt till särskild skatteberäkning för ackumulerad inkomst i enlighet med PN:s beslut. (KR i Sthlm 18.12.1972.)

Ann.: Se RÅ 1957 ref. 25, RN 1957 I nr 4:2 a)—b), RÅ 1964 ref 16, 1971:734.

Hemresa under utlandstjänstgöring

Besvär av ingenjören N angående inkomsttaxering år 1970. — N var anställd hos Great Lakes Carbon Sweden AB i Härnösand, där han även var bosatt till-

sammans med sin familj. Av arbetsgivaren beordrades han att tjänstgöra i USA under tiden 4.10.1968—27.4.1969 i samband med startande av en ny fabrik. N yrkade avdrag med 2 200 kr för hemresa som företagits i anledning av att en son till N skulle undergå operation för en allvarlig skallskada. KR ansåg N — oavsett den förhållandevis korta tid som vistelsen i USA var avsedd att vara — berättigad till yrkat avdrag för kostnader för hemresan. (KR i Sthlm 23.11.1972.)

Anm.: Se även RÅ 1965:1808, 1971:114.

Avdrag för merkostnader för av tjänsten betingade speciella tandvårdskostnader

Besvär av kaptenen J angående inkomsttaxering år 1969. — J yrkade avdrag för fördyring (210 kr) av en rotfyllning, som med hänsyn till hans ubåtstjänstgöring måste utföras på speciellt sätt. — TN och PN medgav ej avdrag.

KR förklarade att J fick anses berättigad till avdrag för de merkostnader som varit förbundna med ifrågasatt tandvård. Skäligheten i och för sig av det yrkade beloppet hade ej ifrågasatts. (KR i Sthlm 4.12.1972.)

Anm.: Jämför RÅ 1961 ref 53 (valthornist fick avdrag för guldbrygga; Skattenytt 1962 s 176); 1970:809 (flygkapten fick avdrag för föreskrivna läkarundersökningar var 6:e månad), 1971 ref 18 (Skådespelaren L vägrad avdrag för tandvårdskostnad; Skattenytt 1971 s 492) samt 1971:476 (TI vägrad prövningstillstånd betr. skådespelaren J som av KR fått avdrag för tandvårdskostnad).

Ingångsvärde på tomtlager i tomtrörelse

Besvär av hemmansägaren S angående inkomsttaxering år 1969. — PN hade den 16.4.1970 bedömt frågan om den inkomst av jordstyckningsrörelse för vilken S skulle ha beskattats genom 1966 års inkomsttaxering. PN hade därvid funnit att värdet för sålda tomtmarken kunde beräknas till 2 kr per kvm. PN:s beslut vann laga kraft.

Vid beslut den 29—30.6.1970 angående 1969 års taxering bestämde PN däremot ingångsvärdet enligt de nya reglerna i 1967 års lagstiftning, varvid fastigheternas taxeringsvärde omräknats efter index fram till tiden för rörelsens påbörjande. I detta sammanhang åberopades RN:s uttalanden i meddelanden 1970 serie I nr 4:3, enligt vilka p 4 av övergångsbestämmelserna till 1967 års lagstiftning (SFS 1967:748) icke kunde tillämpas beträffande skattskyldiga med ”summarisk redovisning av ingångsvärdet”. PN beräknade ingångsvärdet till lägre belopp än tidigare.

Vid bedömning av sistnämnda taxering fann KR det vara i överensstämmelse med p 4 av förenämnda övergångsbestämmelser att beräkna inkomsten av tomtrörelsen med användande av samma ingångsvärde om 2 kr per kvm som PN tidigare fastställt. KR ansåg ej att RN:s uttalanden i 1970 års meddelanden borde föranleda att ingångsvärdet i detta fall skulle beräknas på annat sätt (KR i Sthlm 13.11.1972.)

Anm.: Se prop 1967:153 s 145 ö, 159 n—160 m, RN 1970 serie I nr 4:3 samt Skattentytt 1970 s 30 (Toftered).

Periodiskt understöd till moder i utlandet

Besvär av fru B angående inkomsttaxering år 1969 och 1970. — Fru B, som under 1968 och 1969 haft 14 000 kr resp 16 200 kr inkomst av tjänst, yrkade avdrag för periodiskt understöd till sin i Italien bosatta moder med 11 200 kr resp 14 103 kr för resp beskattningsår. Under 1968 hade utbetalningarna till modern skett från ett konto som fru B:s i Schweiz bosatte man haft i svensk bank. Från detta konto, på vilket såväl fru B som mannen insatt medel, hade fru B ägt lyfta 1 000 kr i månaden. Under 1969 hade av utbetalningarna om 14 103 kr, tillhoppa 8 463 kr utbetalats från mannens nyssnämnda konto och 5 640 kr från fru B:s eget konto i annan bank. Det uppgavs att fru B varit helt försörd av mannen, som var anställd vid ett företag i Schweiz. Modern var född 1896 och enligt åberopat intyg medellös. — PN vägrade avdrag vid båda taxeringarna då icke visats att de periodiska understöden bestritts av de medel som fru B redovisat som intäkter i deklarationen eller ens över huvud taget ägts av fru B.

KR medgav avdrag med 5 000 kr vid båda taxeringarna. I domen konstaterades att fru B haft viss tjänsteinkomst och därjämte kunnat förfoga över vissa bankmedel, däri inbegripet sådana som ställts till hennes förfogande av mannen. Härav följde dock ej utan vidare att penningförsändelserna till modern i sin helhet utgjort periodiskt understöd i egentlig mening. Understödsbeloppet måste förutsättas stå i ett rimligt förhållande till de inkomster och andra medel som stått till givarens förfogande. Utredningen utvisade enligt KR ej att de yrkade avdragen stått i sådant rimligt förhållande till disponibla medel. Det belopp för vilket avdrag kunde medges måste följaktligen uppskattas efter skön. Med hänsyn till de föreliggande omständigheterna ansågs fru B berättigad till avdrag för periodiskt understöd till sin moder med 5 000 kr. (KR i Sthlm 6.12.1972.)

Anm.: Se SOU 1962:59 s 177—185 (Internationella skattefrågor). Se även RA 1962:1405, 1547, 1964:853, 861, 863, 865 (Skattentytt 1965 s 26), 1966:995 och 1969:255 och 603 (Skattentytt 1969 s 546 och 548; i not 255 ansågs att av ett belopp om 36 000 kr som utbetalts till make utomlands 12 000 kr skäligen belöpte på periodiskt understöd med hänsyn till vad som framkommit om moderns allmänna levnadsstandard).

Fråga om svensk diplomat i utlandet haft ”hemmavarande barn”

Besvär av ambassadören K angående förmögenhetstaxering år 1969. — K tjänstgjorde sedan 1963 som beskickningschef i utlandet. Hans båda barn Eva, född 27.6.1948 och Arne, född 5.2.1950, avslutade sin skolgång i Sverige våren 1967 resp 1968, varefter de påbörjat högre studier. Den 1.11.1968 var Eva bosatt i föräldrarnas villafastighet i Danderyd (två rum fanns till familjens disposition;

resten hade hyrts ut). Hon hade börjat studier vid Stockholms universitet. Arne vistades vid samma tidpunkt i Lund för studier vid tekniska högskolan där. Han var även kyrkobokförd där. Av barnen hade endast Eva under 1968 inkomst av tjänst, 1 739 kr. — I ekonomiskt hänseende ansåg KR viss gemenskap föreligga mellan K och hans barn. — Båda barnen ansågs med hänsyn till föreliggande omständigheter ha under beskattningsåret varit i skatteförfattningarnas mening hemmavarande hos K, som på grund av tjänst vid svensk beskickning mantals-skrivits i Storkyrkoförsamlingen i Stockholm. K ansågs alltså rätteligen ha taxerats även för barnens förmögenhet. (KR i Sthlm 8.12.1972.)

Anm.: Se RN I 1963 nr 4:2 och RÅ 1955: 1654.

Vägförening enligt 1939 års lag om enskilda vägar oinskränkt skattskyldig

Besvär av TI angående Saltarö Vägförenings inkomst- och förmögenhetstaxering. — LSR undanröjde föreningen åsatta taxeringar, enär föreningen enligt grunderna för 53 § 1 mom c) KL ansågs vara att hänföra till sådan annan menighet, varom talas i lagrummet.

KR ansåg föreningen utgöra sådan samfällighet som jämlikt 53 § 1 mom första stycket f) KL, 6 § 1 mom b) förordningen om statlig inkomstskatt och 6 § 1 mom första stycket b) förordningen om statlig förmögenhetsskatt är skattskyldig för all inkomst och för förmögenhet. (KR i Sthlm 30.11.1972.)

Anm.: Se Palmgren: Självdeklaration 17:e upplagan s 28, Eberstein: Om skatt till stat och kommun del I s 311, Lundevall: Skattehandbok: 5:e upplagan s 628 samt RÅ 1956 ref 31 angående samfällighet enligt 1921 års lag om förvaltning av bysamfälligheter m. m.

Förmögenhetsvärde på andelar i fastighetsförening på grund av taxeringsvärde eller med hänsyn även till överpris för hyresrätt?

Besvär av fru M angående förmögenhetstaxering år 1969. — Enligt avtal 7.10.1966 köpte fru M 12 av 48 andelar i en fastighetsförening för 125 000 kr. Hon förvärvade därigenom $\frac{1}{4}$ av föreningens tillgångar, som utom kontanter och bankmedel bestod av en bostadsfastighet i Lidingö. Genom avtalet erhöll fru M vidare hyresrätten till en bostadslägenhet i fastigheten och en fordran på 48 000 kr hos föreningen. — PN uppskattade förmögenhetsvärdet på fru M:s andelar till 125 000 kr.

KR förklarade att köpeskillingsbeloppet 125 000 kr fick — i den mån det ej avsett fordran på 48 000 kr — antas ha till huvudsaklig del avsett hyresrätten till lägenheten. Med hänsyn härtill och då en med utgångspunkt från fastighetens taxeringsvärde gjord substansvärdeberäkning icke utvisade något värde på andelarna borde värdet på fru M:s andelar i fastighetsföreningen icke uppskattas till högre belopp än i deklARATIONEN upptagna 120 kr. (KR i Sthlm 18.12.1972.)

Skattskyldig taxerad som ensamstående enligt deklARATION — kan han i extraordinär ordning yrka samtaxering med make?

Besvär av fru S angående inkomsttaxering år 1971. — Såväl fru S som hennes enligt dom d 29.7.1970 hemskilde man hade i sina deklARATIONER år 1971 uppgivit att de under större delen av år 1970 ej sammanlevt med make. Båda blev av TN taxerade som ensamstående skattskyldiga. I besvär till LSR, vilka inkom 13.12.1971, yrkade fru S att samtaxeras med maken. — LSR upptog ej besvåren till prövning, då besvåren ej inkommit inom den i 76 § första stycket TF föreskrivna tiden och omständigheter enligt 100 § icke visats föreligga.

Hos KR tillstyrkte TI bifall till fru S:s fullföljda talan, till stöd för vilken åberopats bl a intyg att makarna under större delen av 1970 sammanlevt. KR: ej ändring. (KR i Sthlm 22.11.1972.)

Anm.: Se Wennnergren, Förvaltningsprocess, s 225—226 samt RÅ 1957:2662, 1958:2567.

Mervärdeskatt: Pensionatsrörelse eller sjukvårdsanstalt?

Besvär av direktören K angående mervärdeskatt. — K och hans hustru hade under 1967 förvärvat en byggnad som de rustat upp för att driva ett privat sjuk- och vilohem för gamla. Godkännande som sjukhem hade inte kunnat erhållas av socialstyrelsen då heltidsanställd sjuksköterska ej funnits. Verksamheten hade därför bedrivits under beteckningen "Arnöbergs herrgårdspensionat" med tillstånd enligt hotell- och pensionatförordningen. Möjlighet fanns att ta emot 11 gäster. De som mottagits hade varit uteslutande av läkare remitterade gäster, i första hand gamla personer som väntade plats på ålderdomshem. Med hänsyn till deras hälsotillstånd var en regelmässig patientbehandling erforderlig. (Sedermera hade socialstyrelsen 7.7.1971 infört hemmet i sitt register över vårdhem.) K hade inbetalt mervärdeskatt för redovisningsperioder under 1969. Han yrkade undanröjande då fråga var om sjukvårdsanstalt, ej pensionatsrörelse i verklig mening.

KR förklarade att verksamheten visserligen i och för sig inneburit tillhandahållande av kost och logi. Verksamheten hade emellertid — trots hotelltillståndet — huvudsakligen avsett intagning av gamla personer för vård med den tillsyn och behandling som sammanhängde därmed. Verksamheten ansågs därför ha avsett huvudsakligen tjänster av personlig natur vilka icke är skattepliktiga enligt förordningen om mervärdeskatt. (KR i Sthlm 7.12.1972.)

Anm.: Se RN II 1969 nr 2:7 och 8.